

Caietul meu
de
VACANȚĂ
pentru
limba română și
limba engleză

clasa a IV-a

1. Scrie trei propoziții simple, apoi transformă-le în unele dezvoltate.

2. Analizează părțile principale de propoziție din enunțurile date:

Tata repară bicicleta mea cea veche.

Ei au plecat primii.

Trei se plimbă prin parc.

Caută, decupează
și lipește acest
abțibild pe poster.

1. Alcătuieste enunțuri:

- în care cuvintele **toc** și **masă** să aibă înțelesuri diferite.

- în care cuvintele **poartă** și **car** să denumească un obiect, apoi o acțiune.

---

2. Pune semnele de punctuație corecte.

Bătrânul o mângâie și zise băiatului

Bine să prinzi și pentru tine dar și pentru ea

Ție dovă și mie dovă nu e-așa tată moșule

Firește ție dovă lui dovă și mie una

Vrei și tu tată moșule întrebă băiatul cu

mândrie

Cum de nu Mie un scatiu

Ce fericiți sunt

1. Do you know your best friend? Answer below.

Who is your best friend?

What does he / she look like?

How old is he / she?

What do you do together?

Where do you usually meet? How often?

What games do you usually play?

1. Follow the model and complete the sentences.

My sister's working at the hospital.

She's a nurse.

John's father works at the local newspaper.

My grandpa's living at a farm.

Your cousin's making food at the Fondue restaurant.

2. Match the images with the correct sentences:

Those are buildings.

This is a chicken.

Those are trees.

This is a boy.

This is a rabbit.

Caută, decupează și lipește acest abțibild pe poster.

Nedelcu Monica
Barițiu Gianina
Cohal Eugenia
Andrei Cristina Elena
Stoica-Popovici Dana
Savu Diana
Slabu Nicoleta

Țugurlan Costel Alin
Panaite Bronia Ecaterina
Blendea Gheorghe
Andone Tudorina
Raicu Daniela
Văduva Mona-Lisa

Mă pregătesc pentru concurșuri

Matematică pentru clasa a IV-a

CUPRINS

9	Testele 1 – 2	
10	Testele 3 – 13	Nedelcu Monica
15	Testele 14 – 26	Țugurlan Costel Alin
22	Testele 27 – 36	Barițiu Gianina
27	Testele 37 – 46	Panaite Bronia Ecaterina
32	Testele 47 – 54	Cohal Eugenia
36	Testele 55 – 64	Blendea Gheorghe
41	Testele 65 – 74	Andrei Cristina Elena
46	Testele 75 – 84	Andone Tudorina
51	Testele 85 – 94	Stoica-Popovici Dana
56	Testele 95 – 104	Raicu Daniela
61	Testele 105 – 114	Savu Diana
66	Testele 115 – 124	Slabu Nicoleta
71	Testele 125 – 134	Văduva Mona-Lisa
76	Răspunsuri	

(Concursul „Eminent” 2019)

Testul 1

1. De câte ori apare semnul „+” în egalitatea: $3 + 3 + 3 + 3 + \dots + 3 = 2019$?
2. Aflați valoarea cifrei x din relația:

$$2019 + \left\{ \left[110 - \left(\overline{3x} + \overline{x3} + \overline{xx} : x \right) : 4 \right] \cdot 9 \right\} - 278 = 2434 .$$
3. Dacă se împarte numărul 61 la numărul a , se obține câtul b și restul 11. Aflați numerele naturale a și b .
4. Pentru a merge în tabără, trei frați au strâns următoarele sume de bani: 540 lei, 470 lei și 610 lei. Tata le mai dă 1080 lei și le cere să îi împartă astfel încât, în final, să aibă sume egale de bani. Ce sumă îi revine fiecăruia din banii primiți de la tata?
5. O cutie plină cu 25 bile (roșii, galbene și albastre) cântărește 800 grame. O bilă roșie are 20 grame, o bilă galbenă are 25 grame, iar o bilă albastră are 40 grame. Știind că sunt 5 bile albastre și că bilele roșii împreună cu cele galbene cântăresc 440 grame, aflați câte grame are cutia goală și câte bile roșii sunt în cutie.

(Concursul „Eminent” 2018)

Testul 2

1. Scrieți toate numerele de trei cifre care au suma cifrelor 25.
2. Aflați numărul necunoscut x din: $990 - [15 \cdot 16 + (70 - x) : 2] \cdot 3 = 240$.
3. La înmulțirea a două numere naturale se obține produsul 156. Mihai a scris greșit primul factor: a mărit cu 1 cifra zecilor și a micșorat cu 2 cifra unităților. În acest fel, Mihai a obținut rezultatul 204. Aflați numerele inițiale.
4. Dacă elevii unei clase ar fi așezați câte doi în bancă, ar rămâne 5 elevi în picioare, iar dacă ar fi așezați câte trei în bancă, ar rămâne 3 bănci libere. Câți elevi și câte bănci sunt în clasă?
5. Mama cumpără portocale și struguri, în total 18 kg. Cantitatea de struguri este cu 4 kg mai mare decât cea de portocale. Un kilogram de portocale este cu 6 lei mai ieftin decât un kilogram de struguri. Dacă mama plătește marfa cumpărată cu 3 bancnote de 50 lei și primește rest 12 lei, aflați cât costă un kilogram de struguri și cât costă un kilogram de portocale.

Testul 3

1. Dacă un număr de 3 cifre se mărește cu 1, se obține un număr care are suma cifrelor 1. Aflați numărul inițial.
2. Aflați numerele naturale n, m dacă $n < m$ și
$$1 + \{6 \cdot [n \cdot (m + 23 - 184 : 8) - 5] + 23\} : 7 = 6.$$
3. Suma a 11 numere naturale este 54. Arătați că cel puțin două dintre aceste numere sunt egale.
4. La un concurs se acordă 10 puncte din oficiu, câte 5 puncte pentru fiecare problemă rezolvată corect și se scad 2 puncte pentru o problemă greșit rezolvată. Concursul conține 12 probleme. Dacă Dana primește 49 de puncte, câte probleme a greșit ea?
5. Într-un colegiu din Iași învață 1200 elevi (gimnaziu și liceu). La gimnaziu, numărul fetelor este egal cu numărul băieților, dar la liceu fetele sunt de două ori mai multe decât băieții. Știind că numărul băieților de liceu este cu 25 mai mare decât numărul băieților de gimnaziu, aflați câți elevi sunt în total la liceu.

Testul 4

1. Scrieți cel mai mic număr de 5 cifre diferite care are suma cifrelor egală cu 12.
2. Puneți două perechi de paranteze în calculul: $5 + 3 \cdot 4 : 2 - 1$ pentru a obține rezultatul 32.
3. Alex parcurge, pe jos, drumul de acasă la școală și retur în 40 minute. Dacă ar merge la școală cu bicicleta și s-ar întoarce pe jos, drumul ar dura 28 minute. În câte minute parcurge Alex drumul de acasă la școală și înapoi acasă mergând cu bicicleta?
4. Suma a 3 numere este 71. Al doilea număr este cu 5 mai mare decât jumătatea primului număr. Dacă se împarte primul număr la al treilea, se obține câtul 6 și restul 4. Aflați numerele.
5. Un coș plin cu fructe (mere și pere) cântărește 4000 grame. Un măr are 150 de grame, iar o pară are 200 de grame. Dacă s-ar scoate toate perele, coșul cu fructele rămase ar cântări 2400 grame. Știind că numărul merelor este cu 4 mai mare decât numărul perelor, aflați câte mere sunt în coș și câte grame are coșul gol.

Testul 5

1. Câte numere de 4 cifre au cifra sutelor 7?
2. Se determine numerele naturale a, b care verifică egalitatea:
$$(2a - 4) \cdot (b + 1) = 22.$$
3. Patru muncitori termină o lucrare în 30 zile. În câte zile ar termina aceeași lucrare 10 muncitori la fel de harnici?
4. Un grup de copii sunt invitați la ziua de naștere a unui prieten și decid să cumpere un cadou special. Dacă fiecare dintre copii contribuie cu 6 lei, banii nu ajung, mai trebuie 8 lei. Dacă se strâng câte 8 lei de la fiecare copil, sunt în plus 6 lei. Câți copii sunt în grup? Cât costă cadoul?
5. Într-o vază sunt 35 de flori: lalele și garoafe. Florile din vază sunt albe și roșii. Cele roșii reprezintă trei sferturi din cele albe. Știind că în vază sunt 10 lalele și că garoafele roșii sunt cu 3 mai multe decât garoafele albe, câte lalele albe sunt în vază?

Testul 6

1. Un număr se înmulțește cu el însuși, iar rezultatul se împarte la dublul numărului. Dacă rezultatul obținut este 6, care este numărul?
2. Produsul a 100 de numere naturale este 29. Aflați suma celor 100 numere.
3. Dacă se împarte numărul 101 la numărul a se obține câtul b și restul 11. Aflați numerele a și b .
4. Anca își propune să citească o carte. În prima zi ea citește două cincimi din numărul total de pagini, iar a doua zi jumătate din rest. Câte pagini are cartea, dacă Anca mai are de citit 168 pagini?
5. Cu 57 lei, tata merge la piață pentru a cumpăra mere și pere. Un kilogram de pere este cu 2 lei mai scump decât un kilogram de mere. Dacă ar cumpăra 11 kilograme de pere, ar rămâne cu 2 lei. Însă tata cumpără 15 kilograme de fructe (mere și pere), cheltuind toți banii. Câte kilograme de mere a luat tata?

Testul 7

1. Suntem în anul 2019. Peste câți ani suma cifrelor care formează anul va avea aceeași valoare cu cea din acest an? Se cere numărul minim de ani.
2. Aflați numerele naturale a, b dacă $a \cdot b = 20$ și $a \cdot (2b + 3) = 52$.
3. Pe tablă e scris următorul exercițiu: „ $x + y : 7 = \dots$ ”, unde x și y reprezintă două numere. Distrat, Costel efectuează mai întâi adunarea, apoi împărțirea, obținând astfel un rezultat cu 6 mai mic decât cel corect. Aflați numărul x .
4. Trei frați, Adi, Bogdan și Cătălin, au împreună 24 de ani. În urmă cu 4 ani, vârsta lui Cătălin era de două ori mai mare decât vârsta lui Bogdan. Câți ani are fiecare copil, știind că doi dintre ei sunt gemeni?
5. Cu 96 lei, Ana cumpără de la librărie pixuri și stilouri, în total 22 bucăți. Dacă ar fi cumpărat doar pixuri, suma i-ar fi ajuns pentru 32 bucăți. Dacă ar fi cumpărat 11 pixuri și 5 stilouri, i-ar fi rămas 23 lei rest. Câte stilouri și câte pixuri a cumpărat Ana?

Testul 8

1. Dacă restul împărțirii lui x la 7 este 4, aflați restul împărțirii lui $x + 4$ la 7.
2. Se consideră numărul $n = 5190462$. Aflați diferența numerelor a și b , unde a este cel mai mare număr obținut din n prin tăierea a 3 cifre, iar b este cel mai mic număr obținut din n prin tăierea a 3 cifre.
3. Determinați trei numere naturale știind că suma dintre primul și al treilea număr este 9, produsul primelor două numere este 102 și produsul ultimelor două numere este 51.
4. În curtea bunicii sunt găini, rațe și iepuri, în total 21 de capete și 52 de picioare. Câți iepuri are bunica?
5. 20 de extraterestri se întâlnesc pe planeta Marte. Unii au două mâini, alții au trei mâini; unii au două picioare, alții au patru picioare. În total, extraterestrii au 50 de mâini și 50 de picioare. Știind că exact cinci dintre ei au câte două mâini și două picioare, câți extraterestri au câte trei mâini și patru picioare?

Testul 9

1. Scrieți cel mai mare număr cu cifre diferite care are suma cifrelor 26.
2. Aflați toate valorile pe care le poate lua suma $a + b + c$ dacă $a \cdot (2b - 3) \cdot (c + 5) = 26$.
3. Dacă $a + 2b - 3c = 31$ și $3a - b + 2c = 25$, aflați $11a + b$.
4. În 3 coșuri sunt 87 de mere. Se iau 11 mere din primul coș și se pun în celelalte două (4 mere în al doilea coș și 7 mere în cel de-al treilea). În acest fel, cele 3 coșuri au același număr de mere. Câte mere erau la început în fiecare coș?
5. La un concurs de matematică participă 90 de elevi din Iași și Bacău. Numărul băieților este cu 2 mai mare decât numărul fetelor, iar numărul elevilor din Bacău este cu 10 mai mic decât numărul elevilor din Iași. Știind că numărul băieților din Bacău este cu 4 mai mare decât numărul băieților din Iași, câte fete din Bacău au participat la concurs?

Testul 10

1. Produsul cifrelor din anul 2019 este 0. Pentru câți ani acest produs rămâne neschimbat?
2. Efectuați: $207 : \{(200 - 96) : [35 : (12 : 3 + 1) + 1] - 4\} + 1$.
3. Înmulțind un număr cu el însuși se obține un rezultat egal cu suma primelor 7 numere naturale impare. Aflați numărul.
4. Trei numere naturale au suma 162. Micșorând cu 10 jumătatea primului număr, micșorând cu 20 jumătatea celui de-al doilea număr și micșorând cu 30 jumătatea celui de-al treilea număr, se obțin numere egale. Aflați cele trei numere.
5. Victor are 60 lei și merge la florărie pentru a-i cumpăra mamei sale un buchet de flori. Dacă ar cumpăra 9 garoafe și 4 trandafiri, ar plăti 47 lei. Dacă ar cumpăra doar trandafiri, toți banii i-ar ajunge pentru 12 bucăți, însă el cumpără 13 flori (garoafe și trandafiri) și rămâne cu 5 lei rest. Câte garoafe și câți trandafiri a cumpărat Victor?

Caietul meu
de
VACANȚĂ

pentru

matematică și
științe ale naturii

clasa a IV-a

1. Scrie numerele:

• cuprinse între 633 și 648

• impare, mai mari decât 571 și mai mici decât 592

• pare, mai mici decât 342 și mai mari decât 327

---

2. Calculează:

$$256 + 847 =$$

$$1524 - 548 =$$

$$425 + 854 =$$

$$1254 + 3548 =$$

$$5489 - 2358 =$$

$$3569 + 125 =$$

$$854 - 555 =$$

$$3205 - 145 =$$

$$2356 + 1458 =$$

1. Află numărul necunoscut:

$$a \times 7 = 3164$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$1587 : b = 529$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$578 + c = 1836$$

$$c = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$c = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$d - 4589 = 5167$$

$$d = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$d = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Descoperă regula de numărare și completează fiecare șir:

15 426, 17 426, 19 426,

247 256, 347 356, 447 456,

12 547, 12 548, 12 549,

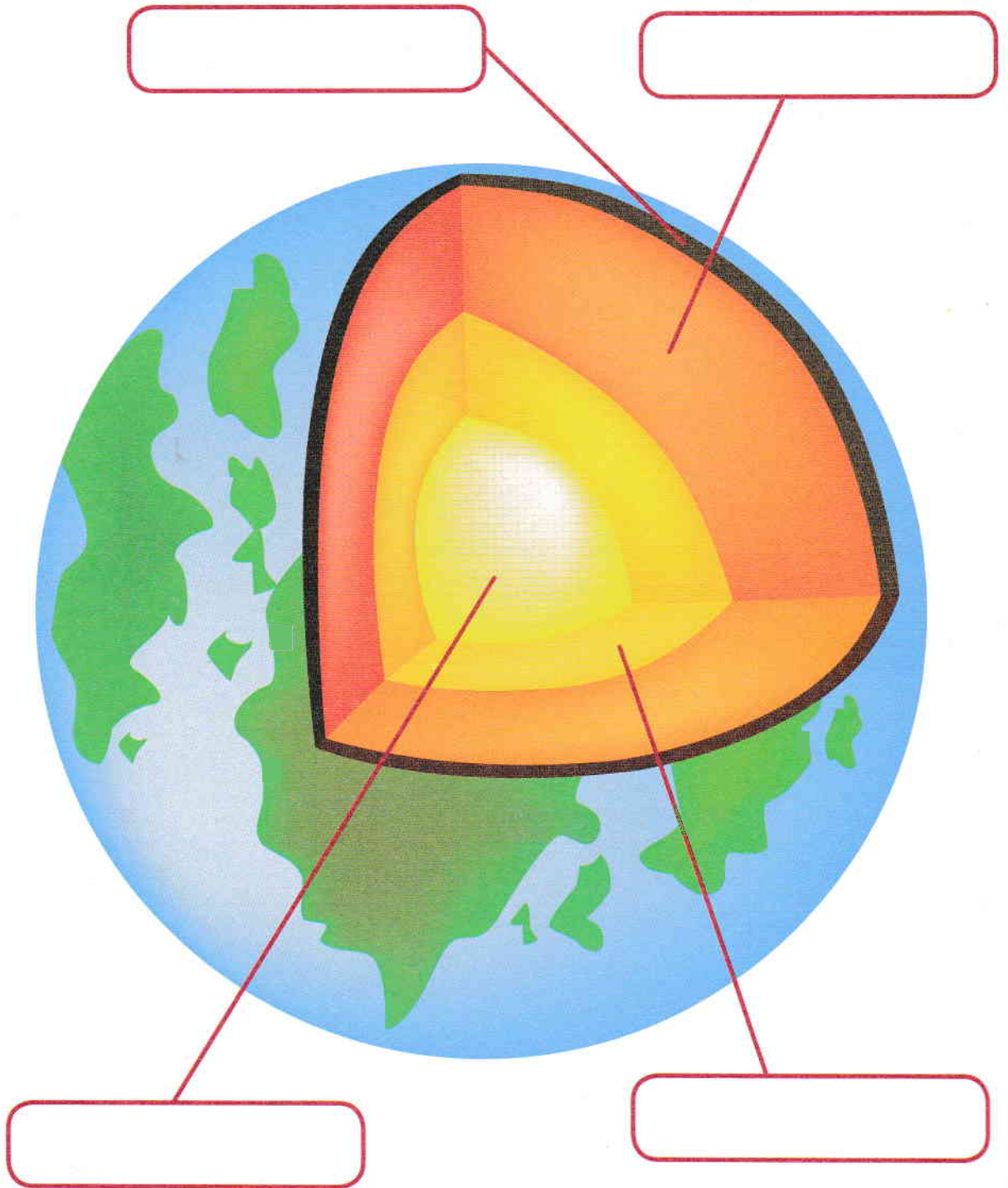

23 454, 25 458, 27 462,

410 000, 411 000, 412 000,

1. Completează desenul cu părțile componente ale planetei:

1. Scrie câte 3 asemănări și deosebiri între găină și porumbel.

ASEMĂNĂRI

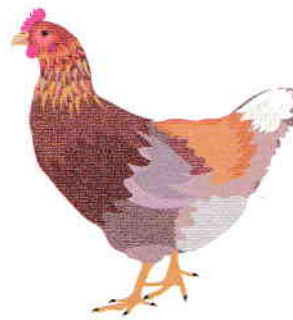

DEOSEBIRI

---

2. Scrie câteva motive pentru care s-ar ofii o plantă pe care o ai în cameră.

LIBRIS

We know
books

Fă-Te auziT!

Ghid de socializare

MeTode să-ți faci prietenI și să Te simți
bine în pieLea Ta

de Scott Cooper
Ilustrații de Joe Fournier

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COOPER, SCOOT****Fă-te auzit! : ghid de socializare : metode să-ți faci prieteni și să te
simți bine în pielea ta** / Scott Cooper ; trad.: Iuliana Hiliuță. - Iași : Gama,
2014

ISBN 978-973-149-437-1

I. Hiliuță, Iuliana (trad.)

159.922.7

159.922.8

Copyright © 2014 Editura Gama

Ediția originală publicată în 2005 de către Free Spirit Publishing Inc.,
Minneapolis, Minnesota, U.S.A., <http://www.freespirit.com> cu titlul: *Speak Up
and Get Along!*Toate drepturile sunt rezervate Acordurilor Internaționale și Pan-Americane
ale Drepturilor de Autor.

Copyright © 2014 by Editura Gama

Original edition published in 2005 by Free Spirit Publishing Inc.,
Minneapolis, Minnesota, U.S.A., <http://www.freespirit.com> under the title:
*Speak Up and Get Along!*All rights reserved under International and Pan-American Copyright
Conventions.

Editor: Diana Mocanu

Redactor-șef: Diana Soare

Art Director: Ella Nicuță

Traducere: Iuliana Hiliuță

www.edituragama.rooffice@edituragama.ro

CUPRINS

Introducere.....	7
Ce legătură au păsările cu socializarea?.....	8
Cum să folosești această carte	9
<i>Cum să Te exprimi</i> 	
Metodele gaiței albastre.....	11
Metoda 1 „Puterea lui EU”	15
Metoda 2 „Nu, mulțumesc”	19
Metoda 3 „Întrebă”	24
Metoda 4 „Roata care scârțâie”	26
<i>Cum să-ți faci prieteni și să-i păstrezi</i> 	
Metodele mierlei	30
Metoda 5 „Sherlock Holmes”	33
Metoda 6 „Împărtășește”	38
Metoda 7 „Vorba bună”	41
<i>Cum să puri capăt disputelor și certurilor</i> 	
Metodele porumbelului.....	45
Metoda 8 „Dă cu banul”	48
Metoda 9 „Pauza de gândire”	49
Metoda 10 „Calmarea”	54

Cum să pui capăt Tachinărilor și bullying-ului

Metodele păsării-colibri	57
Metoda 11 „Puterea lui EU” împotriva tachinării	62
Metoda 12 „Ridicatul din umeri”	63
Metoda 13 „Marele Poate”	65
Metoda 14 „Riposta”	66
Metoda 15 „Dispariția”	72

Cum să-ți asumi vina

Metodele ciorii	75
Metoda 16 „Mea Culpa”	78
Metoda 17 „Nici vorbă!”	80

Combate gândurile negative

Metodele bufniței	84
Metoda 18 „Da, DAR...”	88
Metoda 19 „Gândurile încurajatoare”	91
Metoda 20 „Pauza de gândire 2”	98
Metoda 21 „Stomacul-balon”	100

Câteva gânduri de final	103
Notă către adulți	105
Index	113

DEDICAȚIE

Pentru Adam, Jackson și Brooke

MULȚUMIRI

Sincere mulțumiri tuturor celor care mi-au împărtășit din ideile și experiența lor, prezentați mai jos în ordine alfabetică:

Cordelia Anderson, M.A., conferențiar, trainer și consultant școlar pentru promovarea atitudinii pozitive și prevenirea comportamentelor dăunătoare (cum ar fi *bullying*-ul) și a violenței; Stefanie Capps, directorul districtului școlar Dunham din nordul Californiei; dr. Thomas S. Greenspon, psiholog și specialist în terapie de cuplu și de familie; Sam Humleker, elev în clasa a VII-a la Centrul Internațional de Arte Ramsey, Minneapolis, Minnesota; dr. Scott Mahoney, directorul districtului școlar Waugh din nordul Californiei; dr. Dorothea M. Ross, fost cercetător în psihologie în cadrul Departamentului de Pediatrie Comportamentală și de Dezvoltare la Universitatea din California, San Francisco; Katrina Wentzel, absolventă de masterat în Educație, profesor la clasele a V-a și a IX-a în St. Paul, Minnesota, responsabil în trecut cu dezvoltarea și implementarea programei de studiu la nivel de circumscripție și director pentru diversitate culturală și incluziune socială; le mulțumesc tuturor copiilor care au citit materialul și au făcut observații pe marginea lui și, nu în ultimul rând, soției mele, Julie, pentru opiniile și sugestiile foarte pertinente.

Le mulțumesc, de asemenea, oamenilor nemaipomeniți de la Free Spirit Publishing pentru implicarea lor în ajutarea copiilor: deosebit de talentatului editor Eric Braun, redactorului-șef Marjorie Lisovskis și lui Douglas Fehlen. Îi mulțumesc în mod deosebit lui Judy Galbraith pentru că mi-a oferit șansa de a publica această carte.

INTRODUCERE

Școala poate fi foarte distractivă. Este nemaipomenit să înveți lucruri noi și să-ți petreci timpul cu prietenii. Dar școala poate fi în același timp și dificilă – și nu spun asta doar pentru că trebuie să înveți fracții, istoria lumii sau cum să cânti Do# la un instrument. Este dificil deoarece trebuie să lucrezi, să te joci și să-ți petreci tot timpul în preajma altor copii și adulți.

Trebuie să socializezi cu ceilalți:

- ◆ în clasă
- ◆ pe holuri
- ◆ pe terenul de joacă
- ◆ la sala de sport
- ◆ în autobuz
- ◆ și cam peste tot.

Asta înseamnă o groază de socializare! Iar uneori e complicat, fiindcă toți acești oameni au gânduri, sentimente și nevoi proprii.

O modalitate de a socializa mai ușor cu ceilalți este să-i tratezi cu respect. Să respecti alte persoane înseamnă să le consideri

importante, să le accepți și să te porți cu ele așa cum ai vrea să se poarte ele cu tine. Să te respecti pe tine însuți este la fel de important ca a-i respecta pe ceilalți. Amintește-ți întotdeauna că TU ești o persoană importantă. Dacă îi tratezi cu respect pe ceilalți și pe tine însuți, în general oamenii te vor trata, la rândul lor, cu respect. Această carte te poate ajuta să reușești asta.

Te va învăța SĂ VORBESTI FĂRĂ TEAMĂ despre TINE și despre CEILALȚI într-un mod respectuos...

...ASTFEL ÎNCĂT

...SĂ TE POȚI ÎNȚELEGE cu CEILALȚI ȘI cu TINE ÎNSUȚI.

Ce Legătură au păsările cu socializarea?

Să-i respecti pe ceilalți presupune să nu îi judeci înainte de a-i cunoaște. În copilărie, aveam o părere preconcepută despre observatorii de păsări. Mi se părea că sunt... dubioși. Îmi imaginam că poartă șosete lungi, pălării caraghioase și binoclul agățat la gât.

Am rămas cu această imagine chiar și după ce am ajuns adult, iar frații mei au devenit pasionați de urmărirea păsărilor. Apoi, într-o zi, m-au invitat să-i însoțesc și așa am descoperit că îmi place. Să privesc păsările a fost pentru mine o experiență nouă și incitantă. Mi-am dat seama că-mi făcea plăcere să mă aflu în compania altor observatori de păsări și că aceștia erau oameni simpatici și cât se poate de normali (deși unii dintre ei purtau, într-adevăr, pălării caraghioase). Experiența aceea mi-a demonstrat că până și adulții învață lucruri noi despre socializare și respect reciproc.

De atunci, am învățat mai multe despre păsări. Am aflat că majoritatea păsărilor comunică foarte bine, adică își spun chestii

una alteia. Fiindcă trăiesc, adesea, în stoluri sau în grupuri mici, trebuie să comunice unele cu altele ca să se poată înțelege. Nu folosesc cuvinte, ci țipete și triluri ca să-și spună ce le trebuie și ce nu le place. Puii ciripesc când cer hrană sau ajutor. Adulții scot sunete ascuțite ca să-i avertizeze pe ceilalți dacă se apropie un pericol și cântă melodios ca să-și atragă partenerii. Păsările tinere învață de la adulți cântecele și sunetele de care vor avea nevoie.

Toate acele triluri sunt instrumente de care păsările au nevoie ca să se înțeleagă între ele și să-și poarte de grijă. Și știi ce? Și copiii au nevoie de instrumente de comunicare ca să se înțeleagă bine cu ceilalți și să-și poarte de grijă. De aceea am scris *Fă-te auzit! Ghid de socializare*.

Cum să folosești această carte

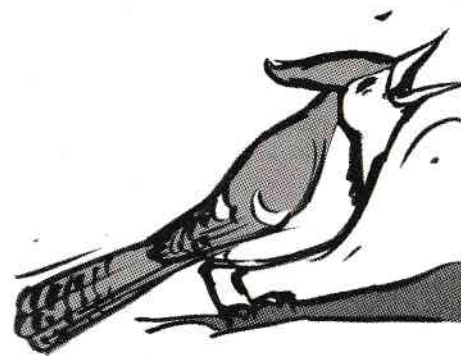
Fiecare capitol din această carte îți prezintă un alt set de metode care să te ajute în anumite situații ce țin de comunicare și socializare. De aceea, fiecare capitol poartă numele păsării care folosește cu succes respectiva metodă. Astfel, poți să alegi capitolele și metodele de care ai nevoie în anumite situații sau probleme cu care te confrunți. De exemplu, dacă ești tachinat la școală, citește capitolul „Cum să pui capăt tachinărilor și bullying-ului: metodele păsării-colibri”, fiindcă păsările-colibri se pricep foarte bine să se apere singure, chiar și de animalele mari. Sau, dacă ai o părere proastă despre tine și nu reușești să duci lucrurile la bun sfârșit, citește capitolul intitulat „Înfruntarea gândurilor negative: metodele bufniței”: bufnițele văd limpede, chiar și atunci când realitatea pare sumbră.

Această carte te va ajuta cel mai mult dacă o vei citi de la început până la sfârșit și vei pune în aplicare toate metodele. Exersează de unul singur, cu prietenii sau cu adulții în care ai încredere, care îți pot împărtăși din ideile și experiențele lor. În casetele intitulate „E timpul să exersezi” vei afla cum poți exersa metoda respectivă.

Oamenii sunt *ființe sociale*, ceea ce înseamnă că ne petrecem majoritatea timpului în compania altor persoane. *Fă-te auzit! Ghid de socializare* pune accent în primul rând pe școală, deoarece aici ești cel mai adesea nevoit să te descurci singur și să socializezi. Totuși, metodele pe care le vei învăța pot fi aplicate nu doar la școală, ci oriunde intri în contact cu alți oameni, inclusiv acasă, în cartier sau oriunde altundeva. Este important să te înțelegi bine cu oamenii oriunde ai fi.

Când eram copil, nu-mi plăcea să-i văd pe alții hărțuiți de *bullies*, așa că încercam să-i ajut. Ca adult, îmi este și mai greu să văd copii terorizați. Totuși, sunt multe lucruri pe care le poți face de unul singur când ești pus în situații dificile. Ai o putere nebănuită. În plus, poți să te bazezi pe profesori, directori de școală, părinți și alți adulți care țin la tine și care vor să te ajute când ai probleme.

De cele mai multe ori, e simplu și plăcut să socializezi. E distractiv să stai de vorbă, să ieși cu prietenii, să te joci, să înveți cu colegii sau să faci parte dintr-o echipă. E distractiv să-i ajuți pe ceilalți și să lucrezi împreună cu ei. Însă, când socializarea devine dificilă, *Fă-te auzit! Ghid de socializare* te poate ajuta.

Cum să Te exprimi

METODELE GAIȚEI ALBASTRE

Gaițele albastre sunt păsări gălăgioase și guralive. Dacă intri în orice pădure din America de Nord, cu siguranță vei auzi o gaiță albastră sau o altă surată din familia gaițelor. Dacă unei gaițe albastre nu-i place ce fac alte păsări, nu se sfiește să le strige asta cât poate de tare. Dacă are nevoie de ajutor din partea unei alte gaițe, îl cere ciripind fără șovăială. Aceste păsări ne dau un bun exemplu despre cum să le spunem celorlalți ce vrem sau cum ne simțim și despre cum să cerem ajutor când avem nevoie.

Toate vietățile au metode prin care comunică unele cu altele. Păsările ciripesc ca să-și avertizeze puii, câinii scheaună când îi doare ceva, pisicile torc când sunt fericite, iar porcușorii de Guineea stau în cap și se trag de urechi când sunt nervoși (glumesc!). Însă nicio altă viețuitoare nu poate să comunice la fel de complex ca oamenii, deoarece oamenii au la dispoziție cuvinte. Noi folosim cuvintele ca să vorbim, să strigăm, să

LBRIS

We know
books

Cooper știe că Tatăl îl vede pe Băiatul Țăla. Doar pe Băiatul Țăla. Chiar și atunci când Băiatul Țăla, speriat de moarte, stă ascuns adânc înăuntru lui. Ghemuindu-se lângă secretele lui. Cooper pășește înapoi și îl lasă pe Tată să treacă, pentru că e îmbrăcat și cară valiza și el e cel grăbit. Ușa de plasă scârțâie când se deschide și se închide trântindu-se. Mașina cea neagră se îndepărtează vâind prin pădurea întunecată. Cooper trebuie să citească. Trebuie să citească pentru ca Tatăl să nu iasă de pe șosea și să aibă un accident și mașina să izbucnească în flăcări. Trebuie să citească pentru ca mama să nu moară de singurătate.

Însemnările lui Cooper Cameron

Jane O'Reilly

Traducere din limba engleză de Bogdan Ghiurco

Cărăbuși de iunie

— Cooper, acuși vine pizza, îi strigă mama din bucătărie. Caddie, ajută-mă, te rog, să pun masa.

Cooper aleargă la fereastra sufrageriei. Pizza cu salam este preferata lui. Supraveghează strada în așteptarea mașinii de livrări, cu semnul *Piping Hot Pizza*¹ pe capotă. Mașina seamănă cu un taxi.

O fată trece clătinându-se pe bicicletă. Farurile sclipesc ca licuricii în umbră. Și, în acea clipă, un cărăbuș de iunie se izbește de plasa ferestrei cu un zgomot brusc și un bâzâit frenetic de aripi. Cooper clipește, surprins. Bagă mâna în buzunar, își scoate carnețelul care încape numai bine acolo și creionul bont și face o însemnare doar pentru el.

Coleopterele sunt niște gândăcei și ar trebui să se cheme cărăbuși de mai, nu de iunie, pentru că suntem încă în mai.

---

¹ În traducere, *Pizza fierbinte, abia scoasă din cuptor* (n. trad.).

— Ce vrei să bei, Coop? zice Caddie.

Cooper dă un bobârnac plasei. Cărăbușul își strânge picioarele, se luptă pentru prețioasa lui viață. Cooper se gândește acum la vânătoria de insecte cu Bunicul. Borcane peste borcane cu coleoptere, cicade și, preferatele lui, Lampyridae. Licurici. Licurici magici, sclipitori. Încă mai aude vocea Bunicului. „Poftim, băiete. O lanternă la borcan.” Vede privirea Bunicului, cenușie și temătoare. Îi vede mâna cum scapă vâsla, cum se agață de marginea bărcii. Se întrebă dacă Bunicul s-a luptat pentru prețioasa lui viață.

Nu te gândi la Bunicu'. Nu te gândi la Bunicu'. Nu te gândi la Bunicu'.

Gândește-te la vacanța de vară. Fără profesori care să-l supravegheze. Fără colegi care să-l imite pe la spate. Fără nimeni care să spună „Băiatul ăsta e tare ciudat”.

A trecut de clasa a cincea fluierând. „Cooper poate citi la nivel de facultate”, i-a zis consilierul mamei lui. „Poate citi tot ce-i pui în față.” Și chiar asta face. Citește până și enciclopedii. Și chestii pe care n-ar trebui să le citească, precum revistele lui Caddie și cărțile ei de domnișoară. Citește mai mult decât

orice persoană pe care o cunoaște el, fiindcă citește fiecare cuvânt de trei ori, fiecare rând de trei ori și fiecare pagină de trei ori.

Dar citește iute, așa că nimeni nu bagă de seamă. Și ține secretul ăsta, pentru că nimeni nu l-ar înțelege. Dacă-l descoperă, s-ar putea chiar să-l trimită undeva departe.

Departe. Departe. Departe.

Când va începe școala, în toamnă, va fi în clasa a șasea.

— Mda, sigur, a zis taică-său. Asta dacă-l mai primesc înapoi la școală.

— Cooper! spune Caddie cu asprime.

— Apă, răspunde el.

Cărăbușul de iunie tremură pe plasă și apoi se îndepărtează în zbor. Cooper dă pagina în carnețel.

Curând, toate colepterele vor dispărea pe neașteptate. Ca atunci când te oprești din suflăt.

Treaba e că lui Cooper nu-i scapă nimic. Aude clinchetul farfuriilor scoase de mama lui din dulapul de bucătărie. În spatele lui, Caddie împătorește servetelele și le pune lângă suportul de farfurii. Tatăl

lui își deschide portofelul, ca să pregătească banii pentru tipul de la *Piping Hot Pizza*.

— Nu am decât de un dolar, spune taică-său destul de furios.

Iat-o. Mașina rablagită cu semnul pe care scrie *Piping Hot Pizza*. Lumina farurilor saltă pe alee.

— A venit *Piping Hot Pizza*, spune Cooper fericit, exact așa cum se cuvine. Întocmai ca un copil obișnuit.

Sună soneria.

Cooper o întrece pe Caddie și ajunge primul la masa din sufragerie. La teancul înclinat de bancnote.

— Nu face asta, Cooper. O să se enerveze tata, îi șoptește Caddie.

O să se enerveze tata. O să se enerveze tata. O să se enerveze tata.

Se enervează mereu.

„Ceva nu e în regulă cu Băiatul Țsta”, răsună în capul lui Cooper.

„Băiatul Țsta are nevoie de ajutor”, răsună iar și iar.

Și cu Tatăl e ceva în neregulă. Tatăl e mereu furios. Dar Cooper n-ar spune niciodată asta cu voce tare.

Totuși, Cooper nu se poate abține. Bancnotele sunt vraiste. Nu le bagă nimeni în seamă.

— Unu, doi, trei, începe el să le numere.

Le întoarce cu fața în sus.

Cooper nu face nimic rău. Băiatul Țla e de vină. Băiatul Țla nu vrea să-l lase în pace.

Dar, uneori, Cooper se bucură că Băiatul Țla este acolo. Uneori are nevoie de Băiatul Țla. Băiatul Țla își face griji pentru fata de pe bicicletă. În întuneric. Își face griji pentru coleoptere. Și, mai presus de toate, își face griji pentru familia lui.

— Patru, cinci, șase...

— Cooper, vorbesc serios, spune Caddie.

El își coboară tonul.

— Șapte, opt, nouă...

Una câte una, Băiatul Țla întoarce bancnotele cu fața în sus. Spre cer.

— Cooper!

Băiatul Țla a astupat urechile lui Cooper. Abia dacă o mai aude pe Caddie.

Și acum le potrivește marginile. Aranjează bancnotele, le face să arate ca paginile ordonate și vesele ale unei cărți închise.

— Zece, unsprezece, doisprezece...

George Washington zâmbește. Zâmbește și iar zâmbește. Și-ar dori și el să aibă un zâmbet ca al

lui George Washington. Fără nicio grijă pe cap. De douăzeci și șapte de ori.

Mama lui Cooper stă cu farfuriile grele în mână, cu ochii pe Tata, care stă cu ochii pe Băiatul Āla.

— Pentru Dumnezeu, spune Tatăl, smulgând bancnotele dintre degetele lui Cooper.

Āndesă teancul de bani în mâinile șoferului de la Piping Hot Pizza și trânteste ușa. Ar fi vrut să aibă o bancnotă de douăzeci.

— Aș vrea și eu, măcar o dată...

Dar nu le mai spune ce-și dorește. Doar dă din cap, încrunțat.

Mama lui Cooper pune farfuriile pe masă. Āl servește cu două felii mari de pizza cu salam. Brânza se scurge pe farfuria lui și, în timp ce ea se așază, aburi fierbinți se ridică într-un nor cu aromă de pizza. Cooper culege feliile încinse de salam. Le stivuește pe farfurie, ca și cum ar fi Turnul înclinat din Pisa.

— Cred că o să merg la cabană cu copiii, spune ea, dându-și cu ambele mâini părul lung după urechi. Mă gândesc că o să le prindă bine.

La cabană? Cooper echilibrează cu grijă în vârful turnului ultima felie de salam. Nu vrea să meargă la cabană. N-a mai fost nimeni acolo de aproape

doi ani. De când a murit Bunicul. A căzut în apă și a murit. S-a întins după undiță. Și-a scăpat pipa. Și-a ars cămașa și a murit.

Pe sub masă, Cooper scoate carnețelul din buzunar. Āl ține în poală, ca să nu vadă nimeni ce scrie.

Amintirile urâte sunt ca filmele de groază.

Nu le uiți niciodată.

— Āmi pare o idee bună, spune Tatăl.

— Pentru toată vara, spune mama lui Cooper.

Cooper simte cum se apropie Băiatul Āla. Ca o umbră întunecată care se deplasează spre el. Āncremenește, cu excepția piciorului său drept. Bate cu piciorul drept de trei ori, atât de încet, încât nu-l aude nimeni. Nici măcar Tatăl.

— Sper că nu vorbești serios, spune Caddie. Nu mă poți obliga să stau acolo toată vara. Fără televizor, fără apă curentă. O s-o iau razna.

Cooper știe să-și țină gura. Nu și Caddie. Ea are deja cincisprezece ani și jumătate. Mamei lui nu-i vine să creadă. Lui Cooper, da. Cooper ascultă atent, notând în carnețel.

Tot ce spune Caddie devine pe zi ce trece tot mai credibil.

— Ba vorbesc serios, spune mama.

Asemenea lui Caddie, i se simte furia din voce, deși nu e nervoasă.

— Plecăm dimineață, la prima oră, spune ea.

Caddie trânteste pe masă paharul cu lapte.

Caddie o să înnebunească la cabană. Și mama lui o să înnebunească, dar doar dacă *nu* pleacă. Și nu se poate duce singură. Nu ar suporta să fie și mai singură decât este în momentul de față. Dar mama lui nu suflă o vorbă despre goliciunea sufletului ei și motivul pentru care trebuie să plece.

Cooper înțelege asemenea secrete. Mai face o însemnare în carnetelul din poală.

Teama sună la fel ca furia atunci când teama este un secret.

— E o barbarie, țipă Caddie. N-am nimic de făcut acolo. O să mor de plictiseală.

Cooper ridică privirea spre Caddie. Se întrebă dacă e într-adevăr posibil să mori de plictiseală.

— Poți oricând să mergi în oraș, spune mama.

— Oraș? Nu e decât o momeală pentru turiști. Ai clipit o dată și ai trecut de el.

— Termină, Caddie. O să mergi și cu asta, basta, spune Tatăl.

Caddie e la fel de furioasă ca Tatăl. Se ridică de la masă, își lasă în farfurie ultima felie de Piping Hot Pizza și urcă în fugă treptele. Trânteste ușa.

Cooper rămâne lângă mama lui. Toată lumea spune că moștenește părul și ochii ei închiși la culoare. Oare și ochii lui arată la fel de disperați?

— Cred că tatălui meu i-ar fi plăcut să știe că ne simțim bine acolo, spune mama, punând felia de pizza rămasă de la Caddie în farfuria lui Cooper.

— Da, Ellen, sunt convins că așa e, spune Tatăl.

Nu te gândi la Bunicu'. Nu te gândi la Bunicu'. Nu te gândi la Bunicu'.

Numai că, uneori, Cooper îl visează. Visează că înoată. Visează că-l aude pe Bunicu' râzând. Râzând la gluma aia numai a lor despre ăla mare care a scăpat. Visează că apa e roz din cauza asfințitului și nisipul rece e din înghețată topită. Dar nu e decât un vis. După ce se trezește tremurând, își dă seama că n-o să mai intre niciodată în apă. Nici în vecii vecilor.

Orice s-ar întâmpla.